

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2011**

**Llengua catalana
Sèrie 1**

Dades de la persona aspirant

Cognoms i nom

DNI

Qualificació

Instruccions

Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,1 punts, fins a un màxim de 2 punts, en els apartats 1 i 3. Els errors de l'apartat 2 («Expressió escrita») ja es tenen en compte en puntuar la redacció corresponent.

ELS CASTELLS, UNA TRADICIÓ DOCUMENTADA DES DE FA DOS-CENTS ANYS

La tradició suggereix que l'origen de les torres actuals data de les construccions humanes més modestes que en finalitzar certes processons religioses s'aixecaven a les poblacions valencianes, al sud del delta de l'Ebre, a començament del segle XVIII. Amb el pas dels anys, aquestes construccions van anar creixent en altura i importància fins a independitzar-se de les processons i els balls i cobrar l'entitat pròpia que tenen avui dia. Cap a mitjan segle XVIII, la tradició va anar pujant des del Camp de Tarragona cap al nord, i es va estendre per la zona del Penedès durant el segle XIX.

La primera actuació documentada data del febrer del 1801, a Valls. No obstant això, no va ser fins fa trenta anys, amb l'arribada de la democràcia, quan les torres humanes van començar a adquirir la seva actual rellevància social i es van convertir en un reconegut símbol de Catalunya.

De la mateixa manera que el món taurí té el seu propi llenguatge i girs lingüístics, el vocabulari casteller és extens, i dominar-lo és un requisit imprescindible per a entendre què passa a la plaça quan s'aixeca una torre humana. La base és la *pinya*, que congrega centenars de persones, la majoria membres del grup, encara que algunes vegades part del públic que s'aplega a la plaça s'uneix per servir de base al castell. Sobre aquest primer pis es poden construir uns nous fonaments, amb una segona base que es diu *folre* i, si cal, una tercera base, les *manilles*. Les torres s'organitzen per pisos i s'anomenen començant pel nombre de components de cada pis i el nombre de pisos que el formen. Així, un *tres de nou* correspon a tres persones i nou pisos en total. El penúltim pis, el forma l'*acotxador* o *acotxadora*, un nen o nena sobre el qual s'enfila l'*enxaneta*, que donarà per bo el castell quan aixequi el braç esquerre en un singular moviment (*fer l'aleta*).

Cada castell té una litúrgia pròpia. Un intent de castell es considera vàlid quan comencen a sonar les gralles, una mena de flautes que criden a fer silenci i a la concentració. I es culmina quan es fa l'aleta. Si després el castell s'ensorra, es diu que ha fet llenya i que només s'ha carregat. Quan es desmunta igual que s'ha pujat, es diu que el castell s'ha descarregat, procediment que completa el mèrit de la gesta.

Més enllà del seu valor cultural i simbòlic, els castells són també una modalitat gairebé esportiva, i cada dos anys, a Tarragona, se celebra una competició per a determinar quina colla és la millor. Fa poc, els Castellers de Vilafranca es van coronar per cinquena edició consecutiva com la millor colla de Catalunya, i pocs dies després van aconseguir la gesta de carregar i descarregar, per primera vegada, un dos de vuit —una construcció de vuit plantes amb dues persones per pis—, una torre que, fins en aquell moment, era coneguda en el món casteller com «la bèstia indomable».

Adaptació feta a partir del text
«Els castells, una tradició documentada des de fa 200 anys».
El Periódico (16 novembre 2010)

1. Comprensió i expressió

[3,5 punts]

1.1. Resumi les idees principals que s'exposen en el text. El resum ha de tenir entre vuitanta i cent paraules, aproximadament.

[1,5 punts]

1.2. Digueu què era «la bèstia indomable» (línia 34) i per quin motiu creieu que rebia aquest nom.

[1 punt]

1.3. Escriviu, íntegrament, el subjecte de les formes verbals següents, subratllades en el text:

[1 punt]

a) «es va estendre» (línies 6 i 7):

b) «s'uneix» (línia 16):

c) «s'enfila» (línia 21):

d) «comencen a sonar» (línia 24):

2. Expressió escrita

[3 punts]

Trieu UNA de les dues propostes següents:

- A. Exposeu, en unes cent paraules, la vostra opinió sobre la importància que la societat dóna a determinats esports, com el futbol.

- B. Escriviu un text d'unes cent paraules sobre un costum o una tradició que considereu interessant: expliqueu-ne les característiques i digueu per quin motiu us agrada.

3. Reflexió lingüística

[3,5 punts]

3.1. En el text hi ha les expressions subratllades següents; escriviu-ne un sinònim o una expressió equivalent:

[1 punt]

a) «No obstant això, no va ser fins fa trenta anys» (línia 8):

b) «De la mateixa manera que el món taurí» (línia 12):

c) «encara que algunes vegades» (línia 15):

d) «Així, un tres de nou» (línia 19):

3.2. Expliqueu per què s'accentuen els mots següents:

[0,5 punts]

a) Importància:

b) Penúltim:

3.3. Digueu quina funció sintàctica (complement directe, atribut, complement predicatiu, etc.) fan els sintagmes següents, subratllats en el text, en l'oració en què apareixen.

[1 punt]

a) «de les torres actuals» (línia 1):

b) «extens» (línia 13):

c) «una litúrgia pròpia» (línia 23):

d) «vàlid» (línia 23):

3.4. Completeu les frases següents amb la forma correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com indica l'exemple. Tingueu en compte que la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt]

Exemple: Han demanat que jo us resolgui (RESOLDRE) el problema.

a) El professor vol que vosaltres li _____ (DONAR) la vostra opinió sempre que calgui.

b) Mira la llista dels assistents a l'acte, però no crec que tu hi _____ (CONÈIXER) ningú.

c) Mentre es fan els discursos, els intèrprets _____ (TRADUIR) cada intervenció.

d) Els llegums encara s'estan _____ (COURE).

